

การบัญชีธุรกิจซื้อขายสินค้า

ได้ผ่านการตรวจประเมินคุณภาพจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ครั้งที่ 2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ
ประกาศลำดับที่ 90

 IMACEDUCATION

การบัญชีธุรกิจซื้อขายสินค้า 20201-2001

หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ

กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562

ศุภมาส เรืองลักษณ์วิลาศ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ศุภมาส เรื่องลักษณะวิลาศ.

การบัญชีธุรกิจซื้อขายสินค้า (20201-2001).-- กรุงเทพฯ : แม็คเ็ดดูเคชั่น, 2562.
320 หน้า.

1. สินค้า--การบัญชี. I. ชื่อเรื่อง.

657.8

ISBN 978-616-345-064-7

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

MAC EDUCATION

ผู้เขียน : ศุภมาส เรื่องลักษณะวิลาศ

ผู้ทรงคุณวุฒิ : อมรรัตน์ กริธาธร

การสั่งซื้อ : ส่งณาคณัติส่งจ่าย ไปรษณีย์ลาดพร้าว ในนาม บริษัท แม็คเ็ดดูเคชั่น จำกัด
เลขที่ 9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

☎ : 0-2938-2022-7 FAX : 0-2938-2028

www.MACeducation.com

พิมพ์ครั้งที่ : 1

จำนวนที่พิมพ์ : 3,000 เล่ม

ราคาจำหน่าย : 109 บาท

ปีที่พิมพ์ : 2562

พิมพ์ที่ : บริษัท ดับเบิลบี เพรส จำกัด

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนั้นนอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร)

คำนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เพื่อมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพอิสระ เป็นผู้ประกอบการที่มีคุณภาพ หรือประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการทั้งในประเทศและในภูมิภาคอาเซียน

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด ผู้ผลิตและจำหน่ายหนังสือเรียน สื่อการเรียนรู้ และวารสารทางการศึกษา ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอาชีวศึกษา ตระหนักถึงภารกิจสำคัญในการมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ส่งเสริมการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้บรรลุผลสมดังเจตนารมณ์ที่ตั้งไว้ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการและผู้สอนทั้งในระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 ในแต่ละสาขาวิชาเพื่อจัดทำสื่อการเรียนรู้ อันประกอบด้วย

1. หนังสือเรียนที่จัดทำให้ตรงกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา และคำอธิบายรายวิชา ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะแกนกลาง และด้านสมรรถนะวิชาชีพ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สอนนำไปปรับให้เหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียนและจุดเน้นของสถานศึกษา

จุดเด่นของหนังสือเรียนชุดใหม่ มีดังนี้

1. นำเสนอในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้ ที่เนื้อหาง่ายต่อการเรียนรู้ แต่ยังคงไว้ซึ่งความเข้มข้น และทันสมัย ทั้งนี้เนื้อหาในหนังสือเรียนมุ่งเน้นให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ หลักการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) และการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

2. แทรกกิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ กิจกรรมตามสมรรถนะรายวิชา กิจกรรมการฝึกกระบวนการคิด (Thinking Skills) และกิจกรรมบูรณาการให้แก่ผู้เรียน

3. พัฒนาสมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะวิชาชีพผ่านกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้ใบช่วยสอน เป็นสื่อสำหรับการฝึกกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญ เช่น การเรียนรู้จากโครงงาน (Project-based Learning)

4. มีแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจัดทำแบบทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ประจำหน่วยการเรียนนั้น ๆ ทำายหน่วยการเรียนรู้ทุกหน่วย

บริษัท แม็คเอดดูเคชั่น จำกัด ขอขอบคุณสถานศึกษา ครู คณาจารย์ ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ที่สนใจทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจในสื่อการเรียนรู้ของบริษัท บริษัทหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสื่อการเรียนรู้ชุดนี้จะมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพทัดเทียมระดับสากลต่อไป

บริษัท แม็คเอดดูเคชั่น จำกัด

รหัส 20201-2001

วิชาการบัญชีธุรกิจซื้อขายสินค้า

ทฤษฎี 1 ชั่วโมง ปฏิบัติ 4 ชั่วโมง 3 หน่วยกิต

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. เข้าใจหลักการและขั้นตอนการจัดทำบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า
2. มีทักษะการปฏิบัติงานบัญชีตามขั้นตอนการจัดทำบัญชีและนำเสนองบการเงินสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า
3. มีกิจนิสัย มีระเบียบ ละเอียดรอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยตรงต่อเวลา และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า
2. บันทึกบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้าในสมุดรายวันทั่วไป และสมุดรายวันเฉพาะ ตามขั้นตอนการจัดทำบัญชี
3. จัดทำงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกรายการเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าสำหรับกิจการที่จดทะเบียนและไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในสมุดรายวันทั่วไปและสมุดรายวันเฉพาะด้วยวิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือสิ้นงวด การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท รายการปรับปรุง การแก้ไขข้อผิดพลาด และปิดบัญชีเมื่อสิ้นงวดบัญชี กระดาษทำการ งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน งบทดลองหลังปิดบัญชี และสรุปวงจรบัญชี จัดทำแบบแสดงรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม

ตารางวิเคราะห์สมรรถนะประจำหน่วย

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะประจำหน่วย
1	การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับสินค้า และธุรกิจซื้อขายสินค้า 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกรายการซื้อขายสินค้าสำหรับกิจการที่ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในสมุดรายวันทั่วไป 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย และตรงต่อเวลา
2	การบัญชีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกรายการซื้อขายสินค้าสำหรับกิจการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในสมุดรายวันทั่วไป 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและตรงต่อเวลา
3	สมุดรายวันเฉพาะ	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการของสมุดรายวันเฉพาะ 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกรายการซื้อขายสินค้าในสมุดรายวันเฉพาะ 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและตรงต่อเวลา
4	บัญชีแยกประเภท	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับบัญชีแยกประเภท 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการผ่านรายการจากสมุดขึ้นต้นไปบัญชีแยกประเภท 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและตรงต่อเวลา

หน่วย การเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สมรรถนะประจำหน่วย
5	รายการปรับปรุงและการแก้ไข ข้อผิดพลาด	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยและตรงต่อเวลา
6	การปิดบัญชีและงบทดลอง หลังปิดบัญชี	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับการปิดบัญชีและการจัดทำงบทดลองหลังปิดบัญชี 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการปิดบัญชีและการจัดทำงบทดลองหลังปิดบัญชี 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย
7	กระดาษทำการและงบการเงิน	1. แสดงความรู้เกี่ยวกับกระดาษทำการ 8 ช่อง และงบการเงินสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า 2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการจัดทำกระดาษทำการ 8 ช่อง และงบการเงินสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า 3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย และตรงต่อเวลา

สารบัญ

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า	1
1. ความหมายของสินค้า	2
2. การดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้า	2
3. เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี	2
4. เงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า	7
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า	11
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	24
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การบัญชีเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม	26
1. ความหมายของภาษีมูลค่าเพิ่ม	27
2. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	27
3. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม	28
4. การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	29
5. ใบกำกับภาษี	29
6. การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม	33
7. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	36
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	54
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สมุดรายวันเฉพาะ	57
1. ประเภทของสมุดรายวัน	58
2. รูปแบบสมุดรายวันเฉพาะ	59
3. การบันทึกรายการค้าในสมุดรายวันเฉพาะ	63
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	92

	หน้า
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บัญชีแยกประเภท	95
1. ประเภทของบัญชีแยกประเภท	96
2. รูปแบบของบัญชีแยกประเภท	97
3. การผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภท	98
4. รายละเอียดลูกหนี้การค้า เจ้าหนี้การค้า	108
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	148
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 รายการปรับปรุงและการแก้ไขข้อผิดพลาด	150
1. เกณฑ์คงค้างและเกณฑ์สิทธิ	151
2. รายการปรับปรุง	151
3. การโอนกลับรายการ	183
4. การแก้ไขข้อผิดพลาด	191
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	199
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การปิดบัญชีและงบทดลองหลังปิดบัญชี	204
1. การปิดบัญชี	205
2. งบทดลองหลังปิดบัญชี	228
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	233
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 กระดาษทำการและงบการเงิน	236
1. กระดาษทำการ	237
2. งบการเงิน	247
3. มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ	275
4. การจัดทำงบการเงิน	278
5. วงจรบัญชี	288
6. รายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม	290
7. การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี	298
แบบทดสอบเพื่อประเมินผลหลังการเรียนรู้	306
บรรณานุกรม	309

การบัญชีเกี่ยวกับ การซื้อขายสินค้า

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของสินค้า
2. การดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้า
3. เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี
4. เงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า
5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

การบัญชีเกี่ยวกับ การซื้อขายสินค้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของสินค้าได้
2. บอกขั้นตอนการดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้าได้
3. บอกเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีได้
4. อธิบายเงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าได้
5. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าได้

สมรรถนะประจำหน่วย

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับสินค้า และธุรกิจซื้อขายสินค้า
2. ปฏิบัติงานบัญชีเกี่ยวกับการบันทึกรายการซื้อขายสินค้าสำหรับกิจการที่ไม่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในสมุดรายวันทั่วไป
3. แสดงพฤติกรรมความมีระเบียบ ละเอียด รอบคอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย และตรงต่อเวลา

การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

โดยทั่วไป ธุรกิจแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ธุรกิจให้บริการ ธุรกิจซื้อขายสินค้า และธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถจัดตั้งได้หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัท ซึ่งในรายวิชานี้จะได้ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า

1. ความหมายของสินค้า

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง สินค้าคงเหลือ ได้ให้ความหมายของสินค้าคงเหลือไว้ดังนี้
สินค้าคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ซึ่งมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ถือไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติของกิจการ
- 2) อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือ
- 3) อยู่ในรูปของวัตถุดิบ หรือวัสดุที่มีไว้เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าหรือให้บริการ

จากความหมายตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 อาจสรุปได้ว่าสินค้าคงเหลือประกอบด้วย สินค้าสำเร็จรูป สินค้าระหว่างผลิต วัตถุดิบ และวัสดุโรงงาน

สำหรับรายวิชานี้ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีสำหรับกิจการเจ้าของคนเดียวประเภทธุรกิจซื้อขายสินค้า สินค้าคงเหลือจะหมายถึงสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งเป็นสินค้าที่กิจการซื้อมาเพื่อขายเพียงอย่างเดียว

2. การดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้า

ในการดำเนินธุรกิจซื้อขายสินค้านั้นขั้นตอนในการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

2.1 สั่งซื้อสินค้า เมื่อกิจการต้องการสั่งซื้อสินค้า ต้องทำใบขอซื้อสินค้าส่งไปยังฝ่ายจัดซื้อ ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดซื้อสินค้าโดยตรง โดยฝ่ายจัดซื้อจะทำการสั่งซื้อสินค้าตามใบขอซื้อที่ได้รับการอนุมัติ

2.2 ตรวจรับสินค้าและนำสินค้าเก็บเข้าคลังสินค้า เมื่อผู้ขายสินค้ามาส่ง คลังสินค้าจะทำการตรวจรับสินค้าให้ถูกต้องตามใบสั่งซื้อและใบส่งของ หลังจากนั้นจึงเก็บสินค้าเข้าคลังสินค้า

2.3 เบิกสินค้าจากคลังสินค้าเพื่อจัดจำหน่าย เมื่อฝ่ายขายต้องการสินค้าไปจัดจำหน่าย ต้องทำใบเบิกสินค้าออกจากคลังสินค้าเพื่อนำไปจัดจำหน่ายต่อไป

3. เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

ในการบันทึกบัญชี ต้องมีเอกสารเพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 เอกสารที่กิจการจัดทำขึ้นให้บุคคลภายนอก ซึ่งกิจการต้องส่งมอบต้นฉบับให้แก่บุคคลภายนอก และเก็บสำเนาเอกสารไว้ประกอบการบันทึกบัญชี เช่น ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี บิลเงินสด เป็นต้น

3.2 เอกสารที่กิจการได้รับจากบุคคลภายนอก กิจการจะได้รับต้นฉบับเอกสารจากบุคคลภายนอกซึ่งต้องนำมาเป็นหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชี เช่น ใบแจ้งหนี้ ใบส่งของ ใบเสร็จรับเงิน ใบกำกับภาษี บิลเงินสด เป็นต้น

3.3 เอกสารที่กิจการจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในกิจการ เป็นเอกสารที่กิจการจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีภายในกิจการ ซึ่งบางกรณีอาจเกิดขึ้นเนื่องจากกิจการไม่สามารถเรียกหลักฐานจากบุคคลภายนอกได้ เช่น ใบขอซื้อสินค้า บัตรสินค้า ใบเบิกสินค้า ใบสำคัญจ่าย ใบรับรองการจ่ายเงิน เป็นต้น

ตัวอย่างเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี

1. ใบสั่งซื้อสินค้า

บริษัท สำหรับการค้า จำกัด

43/815-6 หมู่ 3 ถ.พหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์

เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

โทรศัพท์ 0-2971-4444 แฟกซ์ 0-552-7704

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 3101876443

ใบสั่งซื้อสินค้า

Page 1 of 1

รหัสร้านค้า	K003	คลังสินค้า	001
นามร้านค้า	ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น เค คอม	วันที่	26/07/62
ที่อยู่	56 ถ.พระเจ้ากรุงธนบุรี แขวงบางลำภูล่าง	เลขที่ใบสั่งซื้อ	P051/011
	เขตคลองสาน กทม. 10600	การชำระเงิน	เงินสด
หมายเหตุ		วันกำหนดส่งสินค้า	29/07/62

รหัสสินค้า Code	รายละเอียด Description	จำนวน Qty.	ราคาต่อหน่วย Unit	ส่วนลด Discount	จำนวนเงิน Amount
131540	แผ่น CD-R MULTISPEED MULTISPEED	100 แผ่น	120.00		12,000.00
131580	แผ่น CD-R 48X	10 กล่อง	350.00		3,500.00
132200	แผ่น CD-R 1-48X	10 กล่อง	150.00		1,500.00
บาท : หักหนึ่งพันห้าพันแปดสิบห้าบาทแปดสิบแปดสตางค์			ส่วนลดพิเศษ 10+5+3%		2,901.05
			รวมเป็นเงิน		14,098.95
			ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7.00%		986.93
			ยอดเงินสุทธิ		15,085.88

ผู้จัดทำ	ผู้ตรวจสอบ	ผู้อนุมัติ
วันที่ / /	วันที่ / /	วันที่ / /

เล่มที่.....

เล่มที่.....

วันที่.....

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....

ชื่อผู้ขอ.....

ที่อยู่.....

อ้างถึงใบกำกับภาษีเลขที่.....ลงวันที่.....

บริษัท ได้เครดิตบัญชีของท่านตามรายการต่อไปนี้

ลำดับที่	รหัสสินค้า	รายการ	ราคา/หน่วย	ปริมาณ	จำนวนเงิน	
รวมมูลค่าสินค้าตามใบกำกับภาษีเดิม					①	
มูลค่าที่ถูกต้อง					②	
ผลต่าง ① – ②					= ③	
ภาษีมูลค่าเพิ่ม ☐ 7% ☐ 0%					= ④	
รวม ③ + ④					= ⑤	

เหตุผลในการลดหนี้

.....

.....

.....

.....

ผู้รับมอบอำนาจ

3. ใบเพิ่มหนี้

เล่มที่.....	บริษัท.....จำกัด ที่อยู่..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษี.....	เล่มที่..... วันที่.....
--------------	---	-----------------------------

ใบเพิ่มหนี้ (Debit Note)

ชื่อผู้ซื้อ.....
ที่อยู่.....
อ้างถึงใบกำกับภาษีเลขที่.....ลงวันที่.....
บริษัท ได้debitบัญชีของท่านตามรายการต่อไปนี้

ลำดับที่	รหัสสินค้า	รายการ	ราคา/หน่วย	ปริมาณ	จำนวนเงิน
		รวมมูลค่าสินค้าตามใบกำกับภาษีเดิม		①	
		มูลค่าที่ถูกตัดออก		②	
		ผลต่าง ①-②	=	③	
		ภาษีมูลค่าเพิ่ม ☐ 7% ☐ 0%	=	④	
		รวม ③+④	=	⑤	

เหตุผลในการเพิ่มหนี้

ผู้รับมอบอำนาจ

4. ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี

บริษัท ไทยเจริญ อิเล็กตริก จำกัด

123, 124, 125, 126, 127 จุฬาลงกรณ์ 48

ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 3 01104998 3

THAICHAROEN ELECTRIC CO., LTD.

123, 124, 125, 126, 127, Chula Soi 48

Tel. 0-2611-7467-8, 0-2611-7310, 0-2215-5722

Fax: 0-2216-1497, 0-2215-5722

ใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษี

เล่มที่ 1421

นาม/Name: บริษัท พีเจ อินเตอร์เทรต จำกัด

วันที่/Date: 17/7/62

ที่อยู่/Address: 50/266 หมู่ 3 แขวงคลองกุ่ม

เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ

ชำระเงิน/Payment: 120 วัน

ผู้สั่งซื้อ/Purchaser:

() ส่ง () รับเอง

ลำดับ	จำนวน Quantity	รายการ Description	ราคาต่อหน่วย Unit Price	ส่วนลด Discount	จำนวนเงิน (บาท) Amount	
1	50.00 ชิ้น	ถ่านไฟฉาย	19.00	20 + 5%	722	-
2	50.00 ชิ้น	นอต	5.40	45%	148	50
			รวมราคาสินค้า Good Value		870	50
			ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% VAT		60	94
(เก้าร้อยสามสิบเอ็ดบาทสี่สิบสี่สตางค์)			ราคารวมทั้งสิ้น Grand Total		931	44
ราคาคงกันแน่นอนแล้ว-วันชำระบัญชีจะลดอีกไม่ได้			ผิด ตก ยกเว้น/E. & O.E.			

พนักงานขาย/Sold by:

ผู้ส่งสินค้า/Delivered:

สโตร์/Store:

ตรวจสอบยอด:

ผู้รับสินค้า

ได้รับสินค้าตามรายการข้างต้นนี้ไว้ในสภาพเรียบร้อยเป็นการถูกต้องแล้ว

Received the above merchandise in goods order & condition

4. เงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

เงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเป็นข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อสินค้ากับผู้ขายสินค้าเกี่ยวกับการส่งมอบสินค้าและการชำระเงิน ดังนี้

4.1 เงื่อนไขการส่งมอบสินค้า เป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบว่า ค่าขนส่งสินค้าที่เกิดขึ้นเป็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายใด เงื่อนไขในการส่งมอบสินค้าแบ่งออกได้ดังนี้

4.1.1 *F.O.B. Shipping point (Free on board at the shipping point)* เป็นเงื่อนไขที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าที่ทำเรือต้นทาง ผู้ซื้อต้องรับผิดชอบค่าขนส่งจากท่าเรือต้นทางถึงร้านค้าปลายทางของผู้ซื้อ ค่าขนส่งที่เกิดขึ้นผู้ซื้อเป็นผู้รับภาระใช้ชื้อบัญชี “ค่าขนส่งเข้า (Transportation in/Freight in)” ซึ่งจะนำไปรวมเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนสินค้า

4.1.2 *F.O.B. Destination (Free on board at the destination)* เป็นเงื่อนไขที่กำหนดให้ส่งมอบสินค้าที่จุดหมายปลายทาง ผู้ขายต้องรับผิดชอบค่าขนส่งไปจนถึงร้านค้าปลายทางของผู้ซื้อ ค่าขนส่งที่เกิดขึ้นผู้ขายเป็นผู้รับภาระใช้ชื้อบัญชี “ค่าขนส่งออก (Transportation out/Freight out)” ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายในการขาย

บางกรณีอาจมีการจ่ายค่าขนส่งแทนกัน เนื่องจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบค่าขนส่งอาจไม่ได้เป็นผู้จ่ายเงินค่าขนส่ง แต่ให้อีกฝ่ายหนึ่งจ่ายเงินแทนไปก่อน ผู้ที่จ่ายเงินแทนไปก่อนสามารถเรียกร้องค่าขนส่งคืนจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบได้

ตัวอย่างที่ 1 นายดีเรกขายสินค้าให้นายสมบัติเป็นเงินสด 10,000 บาท เงื่อนไขส่งมอบปลายทาง (F.O.B. Destination) นายดีเรกจ่ายค่าขนส่งสินค้าไปให้นายสมบัติ 500 บาท บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ผู้ขาย (นายดีเรก)		ผู้ซื้อ (นายสมบัติ)	
เดบิต ลูกหนี้-นายสมบัติ	10,000	เดบิต ซื้อสินค้า	10,000
เครดิต ขายสินค้า	10,000	เครดิต เจ้าหนี้-นายดีเรก	10,000
ขายสินค้าเป็นเงินสด		ซื้อสินค้าเป็นเงินสด	
เดบิต ค่าขนส่งออก	500		
เครดิต เงินสด	500	-	
จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า			

ตัวอย่างที่ 2 จากตัวอย่างที่ 1 หากนายสมบัติจ่ายค่าขนส่งแทนนายดีเรก 500 บาท บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ผู้ขาย (นายดิเรก)	ผู้ซื้อ (นายสมบัติ)
เดบิต ลูกหนี้-นายสมบัติ 10,000 เครดิต ขายสินค้า 10,000 ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	เดบิต ซื้อสินค้า 10,000 เครดิต เจ้าหนี้-นายดิเรก 10,000 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
เดบิต ค่าขนส่งออก 500 เครดิต ลูกหนี้-นายสมบัติ 500 ลูกหนี้-นายสมบัติจ่ายค่าขนส่งแทนกิจการ	เดบิต เจ้าหนี้-นายดิเรก 500 เครดิต เงินสด 500 จ่ายค่าขนส่งแทนเจ้าหนี้-นายดิเรก

ตัวอย่างที่ 3 นายอมรขายสินค้าเป็นเงินเชื่อให้นายสิทธิ 20,000 บาท เงื่อนไขส่งมอบต้นทาง (F.O.B. Shipping Point) นายสิทธิจ่ายค่าขนส่งสินค้าเข้าร้าน 500 บาท บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ผู้ขาย (นายอมร)	ผู้ซื้อ (นายสิทธิ)
เดบิต ลูกหนี้-นายสิทธิ 20,000 เครดิต ขายสินค้า 20,000 ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	เดบิต ซื้อสินค้า 20,000 เครดิต เจ้าหนี้-นายอมร 20,000 ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
-	เดบิต ค่าขนส่งเข้า 500 เครดิต เงินสด 500

ตัวอย่างที่ 4 จากตัวอย่างที่ 3 หากนายอมรจ่ายค่าขนส่งแทนนายสิทธิ 500 บาท บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ผู้ขาย (นายอมร)	ผู้ซื้อ (นายสิทธิ)
เดบิต ลูกหนี้-นายสิทธิ 20,000 เครดิต ขายสินค้า 20,000 ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	เดบิต ซื้อสินค้า 20,000 เครดิต เจ้าหนี้-นายอมร 20,000
เดบิต ลูกหนี้-นายสิทธิ 500 เครดิต เงินสด 500 จ่ายค่าขนส่งแทนลูกหนี้-นายสิทธิ	เดบิต ค่าขนส่งเข้า 500 เครดิต เจ้าหนี้-นายอมร 500 เจ้าหนี้-นายอมรจ่ายค่าขนส่งแทนกิจการ

4.2 เงื่อนไขการชำระเงิน (Terms of Payment/Credit Terms) ในการซื้อขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ ผู้ขายจะกำหนดเงื่อนไขการชำระเงินไว้ในใบกำกับสินค้า เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้ซื้อชำระเงินค่าสินค้าโดยเร็วเพื่อได้รับส่วนลด เช่น เงื่อนไข 2/10, n/30 5/10, eom เป็นต้น

ส่วนลดแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

4.2.1 ส่วนลดการค้า (Trade Discount) เป็นส่วนลดที่ผู้ขายกำหนดขึ้นมาเพื่อจูงใจให้ลูกค้าซื้อสินค้าจำนวนมาก โดยผู้ขายจะหักส่วนลดให้ผู้ซื้อทันทีที่ตกลงซื้อขายสินค้ากัน ส่วนลดการค้าจะไม่นำไปบันทึกบัญชี กิจการจะบันทึกรายการซื้อขายสินค้าด้วยราคาหลังหักส่วนลดการค้า

4.2.2 ส่วนลดเงินสด (Cash Discount) เป็นส่วนลดที่ผู้ขายกำหนดขึ้นมาเพื่อจูงใจให้ลูกค้าชำระเงินค่าสินค้าโดยเร็ว ซึ่งจะกำหนดในรูปแบบเงื่อนไขการชำระเงิน เช่น

1) เงื่อนไข 2/10, n/30 หมายความว่า ผู้ซื้อต้องชำระเงินภายใน 30 วัน โดยไม่ได้รับส่วนลด แต่ถ้าชำระเงินภายใน 10 วัน จะได้รับส่วนลด 2%

2) เงื่อนไข 5/10, eom หมายความว่า ผู้ซื้อต้องชำระเงินภายในวันสิ้นเดือนถัดไปโดยไม่ได้รับส่วนลด (eom ย่อมาจาก end of month) แต่ถ้าชำระเงินภายใน 10 วันนับจากวันสิ้นเดือนของเดือนที่ซื้อสินค้า (ภายในวันที่ 10 ของเดือนถัดไป) จะได้รับส่วนลด 5%

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับส่วนลดเงินสด มีวิธีปฏิบัติดังนี้

- ด้านผู้ขาย จะบันทึกบัญชีเกี่ยวกับส่วนลดเงินสดไว้ในบัญชีส่วนลดจ่าย หรือส่วนลดขาย (Sale Discount) ซึ่งจะนำไปหักจากยอดขายในงบกำไรขาดทุน

- ด้านผู้ซื้อ จะบันทึกบัญชีเกี่ยวกับส่วนลดเงินสดไว้ในบัญชีส่วนลดรับ หรือส่วนลดซื้อ (Purchase Discount) ซึ่งจะนำไปหักจากยอดซื้อในการคำนวณต้นทุนขายในงบกำไรขาดทุน

ตัวอย่างที่ 5 วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 25XX จำหน่ายสินค้าราคา 20,000 บาท ส่วนลดการค้า 5% เงื่อนไข 2/10, n/30 บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ด้านผู้ขาย	ด้านผู้ซื้อ
25XX	25XX
เม.ย. 5 เดบิต ลูกหนี้ 19,000	เม.ย. 5 เดบิต ซื้อสินค้า 19,000
เครดิต ขายสินค้า 19,000	เครดิต เจ้าหนี้ 19,000
ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ

การคำนวณราคาซื้อขายที่แท้จริง (ราคาสุทธิ)

ราคาสินค้า	20,000 บาท
หัก ส่วนลดการค้า 5%	1,000 บาท
ราคาสุทธิ	<u>19,000</u> บาท

วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 25XX มีการชำระหนี้ค่าสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 25XX ทั้งหมด บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ด้านผู้ขาย	ด้านผู้ซื้อ
25XX	25XX
เม.ย. 15 เดบิต เงินสด 18,620	เม.ย. 15 เดบิต เจ้าหนี้ 19,000
ส่วนลดจ่าย 380	เครดิต เงินสด 18,620
เครดิต ลูกหนี้ 19,000	ส่วนลดรับ 380
รับชำระหนี้จากลูกหนี้	จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้

ตัวอย่างที่ 6 นายแดงซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อจากนายเพชร 15,000 บาท เงื่อนไขส่งมอบต้นทาง (F.O.B. Shipping Point) นายเพชรจ่ายค่าขนส่งแทนนายแดง 800 บาท บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ผู้ขาย (นายเพชร)	ผู้ซื้อ (นายแดง)
เดบิต ลูกหนี้-นายแดง 15,000	เดบิต ซื้อสินค้า 15,000
เครดิต ขายสินค้า 15,000	เครดิต เจ้าหนี้-นายเพชร 15,000
ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ
เดบิต ลูกหนี้-นายแดง 800	เดบิต ค่าขนส่งเข้า 800
เครดิต เงินสด 800	เครดิต เจ้าหนี้-นายเพชร 800
กิจการจ่ายค่าขนส่งแทนลูกหนี้-นายแดง	เจ้าหนี้-นายเพชรจ่ายค่าขนส่งแทนกิจการ

จากตัวอย่างข้างต้น นายแดงชำระหนี้ให้นายเพชร ได้รับส่วนลด 5% ส่วนลดนี้คิดจากค่าสินค้าค้างชำระสำหรับค่าขนส่งที่จ่ายแทนกันนำมาคำนวณส่วนลดไม่ได้ จำนวนเงินที่นายแดงจ่ายชำระหนี้ให้นายเพชร คำนวณได้ดังนี้

ราคาสินค้า	15,000 บาท
<u>บวก</u> ค่าขนส่งที่จ่ายแทนกัน	<u>800 บาท</u>
รวมหนี้สินทั้งหมด	15,800 บาท
<u>หัก</u> ส่วนลด (15,000×5%)	<u>750 บาท</u>
จำนวนเงินที่จ่ายชำระหนี้	<u>15,050 บาท</u>

บันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป ดังนี้

ผู้ขาย (นายเพชร)	ผู้ซื้อ (นายแดง)
เดบิต เงินสด 15,050	เดบิต เจ้าหนี้-นายเพชร 15,800
ส่วนลดจ่าย 750	เครดิต เงินสด 15,050
เครดิต ลูกหนี้-นายแดง 15,800	ส่วนลดรับ 750
รับชำระหนี้	จ่ายชำระหนี้

5. การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้านี้มี 2 วิธี คือ

5.1 วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory System) กิจการจะไม่บันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือในเวลาซื้อหรือขายสินค้า แต่จะบันทึกเมื่อมีการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดเท่านั้น การคำนวณหาต้นทุนขายจะคำนวณได้เมื่อทราบจำนวนสินค้าคงเหลือหลังจากมีการตรวจนับแล้ว ระบบนี้เป็นระบบที่ใช้ในการบันทึกบัญชีสำหรับสินค้าคงเหลือที่มีปริมาณมากและต้นทุนต่อหน่วยต่ำ บัญชีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าคงเหลือมี 5 บัญชี คือ บัญชีสินค้าคงเหลือ บัญชีซื้อสินค้า บัญชีค่าขนส่งเข้า บัญชีส่งคืนสินค้า และบัญชีส่วนลดรับ

5.2 วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory System) จะบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือทุกครั้งที่มีการซื้อและขายสินค้า ดังนั้นบัญชีสินค้าคงเหลือจะแสดงการเคลื่อนไหวของรายการสินค้าอยู่ตลอดเวลา ต้นทุนขายจะสามารถคำนวณได้ทุกครั้งที่มีการขายสินค้า กิจการที่ใช้ระบบนี้จะต้องมีการตรวจนับสินค้าคงเหลืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจสอบดูว่าบัญชีสินค้าคงเหลือที่บันทึกนั้นถูกต้องหรือไม่ ระบบนี้จะใช้ได้กับกิจการที่ขายสินค้าทุกประเภท ในปัจจุบันมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบันทึกบัญชีซึ่งทำให้การบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือในระบบนี้เป็นไปอย่างสะดวกและถูกต้องยิ่งขึ้น บัญชีที่เกี่ยวข้องกับสินค้าคงเหลือมีเพียงบัญชีเดียว เมื่อมีการซื้อสินค้าจ่ายค่าขนส่งเข้า ส่งคืนสินค้าและได้รับส่วนลดจากการชำระเงิน จะบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือเพียงบัญชีเดียว

เปรียบเทียบการบันทึกบัญชี 2 วิธี

Periodic Inventory System และ Perpetual Inventory System

รายการ	Periodic Inventory System	Perpetual Inventory System
1. ซื้อสินค้า	Dr. ซื้อสินค้า xx Cr. เงินสด/เจ้าหนี้การค้า xx	Dr. สินค้าคงเหลือ xx Cr. เงินสด/เจ้าหนี้การค้า xx
2. จ่ายค่าขนส่งจากการซื้อสินค้า	Dr. ค่าขนส่งเข้า xx Cr. เงินสด xx	Dr. สินค้าคงเหลือ xx Cr. เงินสด xx
3. ส่งคืนสินค้า	Dr. เงินสด/เจ้าหนี้การค้า xx Cr. ส่งคืนสินค้า xx	Dr. เงินสด/เจ้าหนี้การค้า xx Cr. สินค้าคงเหลือ xx
4. ได้รับส่วนลดจากการชำระหนี้	Dr. เจ้าหนี้การค้า xx Cr. เงินสด xx ส่วนลดรับ xx	Dr. เจ้าหนี้การค้า xx Cr. เงินสด xx สินค้าคงเหลือ xx
5. ชำระหนี้ไม่ได้ส่วนลด	Dr. เจ้าหนี้การค้า xx Cr. เงินสด xx	Dr. เจ้าหนี้การค้า xx Cr. เงินสด xx

รายการ	Periodic Inventory System	Perpetual Inventory System
6. ขายสินค้า	Dr. เงินสด/ลูกหนี้การค้า xx Cr. ขายสินค้า xx	Dr. เงินสด/ลูกหนี้การค้า xx Cr. ขายสินค้า xx
	ไม่บันทึกบัญชี	Dr. ต้นทุนขาย xx Cr. สินค้าคงเหลือ xx
7. จ่ายค่าขนส่งจากการขายสินค้า	Dr. ค่าขนส่งออก xx Cr. เงินสด xx	Dr. ค่าขนส่งออก xx Cr. เงินสด xx
8. รับคืนสินค้า	Dr. รับคืน xx Cr. เงินสด/ลูกหนี้การค้า xx	Dr. รับคืน xx Cr. เงินสด/ลูกหนี้การค้า xx
	ไม่บันทึกบัญชี	Dr. สินค้าคงเหลือ xx Cr. ต้นทุนขาย xx
9. รับชำระหนี้ให้ส่วนลด	Dr. เงินสด xx ส่วนลดจ่าย xx Cr. ลูกหนี้การค้า xx	Dr. เงินสด xx ส่วนลดจ่าย xx Cr. ลูกหนี้การค้า xx
10. รับชำระหนี้ไม่มีส่วนลด	Dr. เงินสด xx Cr. ลูกหนี้การค้า xx	Dr. เงินสด xx Cr. ลูกหนี้การค้า xx

สำหรับการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าในวิชานี้จะใช้วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory System)

ตัวอย่างที่ 5 รายการซื้อขายสินค้าของร้านโชคดีการค้า มีดังนี้

25XX

- ม.ค. 1 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 3,000 บาท เงื่อนไขการส่งมอบสินค้า F.O.B. Shipping Point จ่ายค่าขนส่งสินค้าเข้าร้าน 400 บาท
- 10 ขายสินค้าให้ร้านพรพิมลเป็นเงินเชื่อ 8,000 บาท เงื่อนไขชำระหนี้ 2/10, n/30 เงื่อนไขการส่งมอบ F.O.B. Destination กิจการจ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า 150 บาท
- 15 ออก Credit Note เลขที่ 108 เพื่อลดหนี้ให้ร้านพรพิมล สำหรับสินค้ารับคืน จำนวน 1,000 บาท
- 20 รับชำระหนี้จากร้านพรพิมลทั้งสิ้น

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป
2. ผ่านรายการไปสมุดแยกประเภททั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 25XX		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	1	ซื้อสินค้า	51	3,000	-		
		เงินสด	11			3,000	-
		จ่ายเงินสดซื้อสินค้า					
		ค่าขนส่งเข้า	52	400	-		
	10	เงินสด	11			400	-
		จ่ายค่าขนส่งสินค้าเข้าร้าน					
		ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	12	8,000	-		
		ขายสินค้า	41			8,000	-
		ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ					
	15	ค่าขนส่งออก	53	150	-		
		เงินสด	11			150	-
		จ่ายค่าขนส่งสินค้าให้ลูกค้า					
	20	รับคืนสินค้า	42	1,000	-		
		ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	12			1,000	-
		รับคืนสินค้าจากร้านพรพิมล					
		เงินสด	11	6,860	-		
		ส่วนลดจ่าย	54	140	-		
		ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	12			7,000	-
		รับชำระหนี้จากร้านพรพิมลให้ส่วนลดตามเงื่อนไข					

การผ่านรายการไปสมุดแยกประเภททั่วไป

เงินสด

เลขที่ 11

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	20	ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	รว.1	6,860	-	ม.ค.	1	ซื้อสินค้า	รว.1	3,000	-
								ค่าขนส่งเข้า	รว.1	400	-
							10	ค่าขนส่งออก	รว.1	150	-

ลูกหนี้-ร้านพรพิมล

เลขที่ 12

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	10	ขายสินค้า	รว.1	8,000	-	ม.ค.	15	รับคืนสินค้า	รว.1	1,000	-
							20	เงินสด	รว.1	6,860	-
								ส่วนลดจ่าย	รว.1	140	-

ขายสินค้า

เลขที่ 41

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
						ม.ค.	10	ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	รว.1	8,000	-

รับคืนสินค้า

เลขที่ 42

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	15	ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	รว.1	1,000	-						

ซื้อสินค้า

เลขที่ 51

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสด	รว.1	3,000	-						

ค่าขนส่งเข้า

เลขที่ 52

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสด	รว.1	400							

ค่าขนส่งออก

เลขที่ 53

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	10	เงินสด	รว.1	150	-						

ส่วนลดจ่าย

เลขที่ 54

พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25XX		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ม.ค.	20	ลูกหนี้-ร้านพรพิมล	รว.1	140	-						

กิจกรรมตรวจสอบความเข้าใจ

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. จงบอกความหมายของคำว่าสินค้าคงเหลือ
2. จงยกตัวอย่างเอกสารประกอบในการซื้อและขายสินค้ามา 5 ตัวอย่าง
3. จงอธิบายความหมายของเงื่อนไขการชำระเงินค่าสินค้า
4. จงอธิบายความหมายของ F.O.B. Destination และ F.O.B. Shipping Point

ตอนที่ 2 จงบันทึกรายการตามที่โจทย์กำหนดโดยใช้วิธีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด (Periodic Inventory Method)

1. ต่อไปนี้เป็นรายการซื้อขายสินค้าของร้านบึงกุ่มการค้า ในระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ. 25XX

25XX

- ส.ค. 1 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 10,000 บาท เงื่อนไขการส่งมอบ F.O.B. Shipping Point กิจการจ่ายค่าขนส่ง 800 บาท
 6 ขายสินค้าเป็นเงินสด 15,000 บาท เงื่อนไขการส่งมอบ F.O.B. Destination กิจการจ่ายค่าขนส่ง 600 บาท
 10 ซื้อสินค้าเป็นเงินสดจากร้านบางกะปิ จำนวน 8,000 บาท เงื่อนไขการส่งมอบ F.O.B. Destination เงื่อนไขการชำระเงิน 2/10, n/30
 12 กิจการจ่ายค่าขนส่งแทนร้านบางกะปิ จำนวน 400 บาท
 20 จ่ายเงินสดชำระหนี้ให้ร้านบางกะปิทั้งจำนวน ได้รับส่วนลดตามเงื่อนไข
 22 ขายสินค้าเป็นเงินสดให้ร้านวังทองกลาง จำนวน 12,000 บาท ให้ส่วนลดการค้า 10% เงื่อนไขการชำระเงิน 2/10, n/60
 25 ออก Credit Memo เลขที่ 10 เพื่อลดหนี้ให้ร้านวังทองกลาง สำหรับสินค้าที่รับคืน จำนวน 800 บาท เป็นราคาหลังหักส่วนลดการค้า
 30 รับชำระหนี้จากร้านวังทองกลางทั้งจำนวน

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

2. ร้านเทพประทานมีรายการค้าที่เกิดขึ้นในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 25XX ดังนี้

25XX

- ก.พ. 1 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 11,000 บาท ได้รับส่วนลดการค้า 10%
 10 ขายสินค้าเป็นเงินสดให้ร้านสมศักดิ์ จำนวน 20,000 บาท เงื่อนไขการส่งมอบ F.O.B. Destination เงื่อนไขการชำระเงิน 1/15, n/30
 13 ร้านสมศักดิ์แจ้งว่าได้จ่ายค่าขนส่งแทนกิจการเป็นเงิน 600 บาท
 18 ซื้อสินค้าเป็นเงินสดจากร้านมารศรี จำนวน 9,000 บาท เงื่อนไขการชำระเงิน 2/10, n/30 เงื่อนไขการส่งมอบ F.O.B. Shipping Point
 20 ร้านมารศรีแจ้งว่าได้จ่ายค่าขนส่งสินค้าแทนกิจการเป็นเงิน 300 บาท
 22 ได้รับ Credit Note เลขที่ 16 จากร้านมารศรี สำหรับสินค้าที่ส่งคืน จำนวน 700 บาท
 25 รับชำระหนี้จากร้านสมศักดิ์ทั้งจำนวน ให้ส่วนลดตามเงื่อนไข
 28 จ่ายชำระหนี้ให้ร้านมารศรีทั้งจำนวน ได้รับส่วนลดตามเงื่อนไข

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภททั่วไป

3. รายการค้าของร้านสายธารในเดือนพฤษภาคม 25XX มีดังนี้

25XX

พ.ค. 1 น.ส.สายธารนำเงินสด 200,000 บาท เงินฝากธนาคาร 15,000 บาท มาลงทุน

5 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 5,000 บาท

7 จ่ายค่าโฆษณาเป็นเงินสด 3,500 บาท

10 ขายสินค้าให้ร้านเทวี 7,200 บาท ได้รับเงินสดทันที 5,000 บาท

12 ซื้อสินค้าจากร้านสมาน 6,000 บาท เป็นเงินเชื่อ

13 รับคืนสินค้าที่ขายเมื่อวันที่ 10 จำนวน 500 บาท

15 ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 5 จำนวน 1,200 บาท

17 รับชำระหนี้จากร้านเทวีทั้งจำนวน

20 จ่ายค่าเช่าร้านเป็นเงินสด 2,000 บาท

25 จ่ายชำระหนี้ให้ร้านสมานครึ่งหนึ่ง

28 ถอนเงินจากธนาคารใช้ส่วนตัว 2,000 บาท

31 จ่ายเงินเดือน 3,000 บาท เป็นเงินสด

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

4. ร้านโกสินทร์มีรายการค้าในระหว่างเดือนมีนาคม 25XX ดังนี้

25XX

มี.ค. 1 นายโกสินทร์นำเงินสด 48,000 บาท เงินฝากธนาคาร 120,000 บาท เครื่องใช้สำนักงาน 52,000 บาท มาลงทุน

2 ซื้อสินค้า 12,000 บาท เป็นเงินเชื่อจากร้านมีคุณ

3 ซื้อวัสดุสำนักงาน 2,700 บาท เป็นเงินสดและส่งคืนสินค้าจากการซื้อเมื่อวันที่ 2 จำนวน 1,500 บาท

5 ขายสินค้าเป็นเงินสด 9,500 บาท

7 จ่ายค่าโฆษณาเป็นเงินสด 5,000 บาท

10 จ่ายชำระหนี้ให้ร้านมีคุณทั้งจำนวน

12 ขายสินค้าให้ร้านสินธุ 6,700 บาท เป็นเงินเชื่อ

15 ซื้อสินค้าเป็นเงินสด 23,000 บาท

18 รับคืนสินค้าจากร้านสินธุจำนวน 1,300 บาท

22 ได้รับชำระหนี้จากร้านสินธุทั้งจำนวน

25 ถอนเงินจากธนาคารใช้ส่วนตัว 3,000 บาท

30 จ่ายเงินเดือนพนักงานเป็นเงินสด 3,000 บาท

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

5. ร้านวัฒนามีสินทรัพย์และหนี้สินยกมา ณ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 25XX ดังนี้

เงินสด	25,000 บาท	เงินฝากธนาคาร	85,000 บาท
สินค้าคงเหลือ	45,000 บาท	ลูกหนี้-ร้านนานาภัณฑ์	7,500 บาท
เครื่องใช้สำนักงาน	18,000 บาท	เจ้าหนี้-ร้านอุทัย	16,000 บาท
เงินกู้	50,000 บาท		

รายการค้าระหว่างเดือน มีดังนี้

25XX

- เม.ย. 2 ขายสินค้า 23,000 บาท ได้รับเงินสดนำฝากธนาคารทันที
 4 ซื้อสินค้า 35,000 บาท เป็นเงินเชื่อจากร้านอุทัย
 5 รับคืนสินค้า 2,000 บาท จ่ายเงินสดเรียบร้อยแล้ว
 7 จ่ายค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดเป็นเงินสด 1,800 บาท
 8 ส่งคืนสินค้าให้ร้านอุทัยเนื่องจากสินค้าชำรุด 1,700 บาท
 10 นำเงินสดฝากธนาคาร 15,000 บาท
 12 จ่ายเช็คชำระหนี้ให้ร้านอุทัยทั้งจำนวน
 13 ขายสินค้าให้ร้านนำชัย 48,000 บาท ได้รับเงินสดทันที 40,000 บาท
 14 จ่ายเช็คซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 20,000 บาท
 15 รับคืนสินค้าจากร้านนำชัย 1,500 บาท
 18 จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟเป็นเงินสด 1,100 บาท
 20 ถอนเงินจากธนาคารมาใช้ในร้าน 5,000 บาท
 22 ซื้อสินค้า 6,300 บาท เป็นเงินสด
 25 ถอนเงินสดมาใช้ส่วนตัว 3,000 บาท
 28 รับชำระหนี้จากร้านนานาภัณฑ์ครึ่งหนึ่ง
 30 จ่ายเงินเดือนเป็นเงินสด 4,000 บาท

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

6. รายการเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าระหว่างเดือนพฤษภาคม 25XX มีดังนี้

25XX

- พ.ค. 1 นางอรอนงค์นำเงินสด 20,000 บาท เงินฝากธนาคาร 150,000 บาท มาลงทุน
 2 ซื้อสินค้า 32,000 บาท เป็นเงินเชื่อจากร้านพรพรรณ
 5 ส่งคืนสินค้าให้ร้านพรพรรณ 1,500 บาท เนื่องจากสินค้าชำรุด
 7 ขายสินค้า 20,000 บาท ได้รับเป็นเช็คนำฝากธนาคารทันที
 9 จ่ายเช็คซื้อเครื่องใช้สำนักงาน 12,500 บาท
 10 รับคืนสินค้าจากการขายเมื่อวันที่ 7 จำนวน 2,000 บาท จ่ายเงินสดคืนเรียบร้อยแล้ว
 12 จ่ายชำระหนี้ให้ร้านพรพรรณทั้งหมดเป็นเช็ค
 15 จ่ายเช็คซื้อสินค้า 15,000 บาท
 17 ขายสินค้าได้รับเช็ค 21,000 บาท
 18 ส่งคืนสินค้าที่ซื้อเมื่อวันที่ 15 จำนวน 2,000 บาท ได้รับเงินสดคืนเรียบร้อยแล้ว
 20 ขายสินค้าให้ร้านสุขใจ 15,000 บาท เป็นเงินเชื่อ
 23 รับคืนสินค้าจากร้านสุขใจ 800 บาท
 25 รับชำระหนี้จากร้านสุขใจ
 27 จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟเป็นเงินสด 1,500 บาท
 31 จ่ายเงินเดือนพนักงาน 2 คน คนละ 2,000 บาท เป็นเงินสด

ให้ทำ : 1. บันทึกรายการที่เกิดขึ้นในสมุดรายวันทั่วไป

2. ผ่านรายการไปบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมตามสมรรถนะวิชาชีพ

เรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของสินค้าได้
2. บอกรูปแบบของธุรกิจซื้อขายสินค้าได้
3. บอกเอกสารที่ใช้ประกอบการบันทึกบัญชีได้
4. อธิบายเงื่อนไขเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าได้
5. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าได้

กิจกรรม

1. มอบหมายให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลในหัวข้อ “การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า” และเขียนสรุปในสมุดส่ง
2. ผู้สอนใช้วิธีสุ่มเรียกผู้เรียนจากรหัสประจำตัว เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้ที่มอบหมายให้ผู้เรียนไปสืบค้นข้อมูล
3. ผู้สอนเพิ่มเติมความรู้ให้กับผู้เรียนในประเด็นที่ผู้เรียนยังมีข้อสงสัย หรือข่าวสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรียน

สรุป

สินค้าคงเหลือ (Merchandise Inventory) หมายถึง ทรัพย์สินซึ่ง (ก) มีไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจโดยปกติ หรือ (ข) อยู่ในระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือ (ค) มีไว้เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ เป็นสินทรัพย์หรือสิ่งของที่กิจการควรมีไว้เพื่อจำหน่ายโดยมีวัตถุประสงค์ในการหากำไรจากการจำหน่ายสินค้า โดยผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องมีการตกลงกันในเรื่องของการส่งมอบสินค้าและภาระค่าขนส่งสินค้าเป็นหน้าที่ของผู้ใด ซึ่งเงื่อนไขในการกำหนดความรับผิดชอบในการจ่ายค่าขนส่ง ได้แก่ การส่งมอบต้นทาง (F.O.B. Shipping Point) และการส่งมอบปลายทาง (F.O.B Destination)

คำศัพท์บัญชีหน่วยการเรียนรู้ที่ 1	
Merchandise Inventory	สินค้าคงเหลือ
Purchase Order	ใบสั่งซื้อสินค้า
Credit Note	ใบหักหนี้/ใบรับคืนสินค้า
Debit Note	ใบขอลดหนี้/ใบส่งคืนสินค้า
Receipt	ใบเสร็จรับเงิน
Trede Discount	ส่วนลดการค้า
Cash Discount	ส่วนลดเงินสด
Sale Discount	ส่วนลดจ่าย/ส่วนลดขาย
Purchase Discount	ส่วนลดรับ/ส่วนลดซื้อ
Transportation-in/Freight in	ค่าขนส่งเข้า
Transportation-out/Freight out	ค่าขนส่งออก